

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry (PPLY)
PL 3000
90014 Oulun yliopisto

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry (PPLSP)
PL 326
90101 Oulu

Kannanotto Oulunsalon Salonrannan asemakaavaluonnoksesta

Oulunsalon kunta hyväksyi 8.2.2010 aiesopimuksen Kirkonseudun asemakaavan laajennustyöstä Salonrannan alueella. Tämän lähestulkoon kokonaan yksityisessä omistuksessa olevan maa-alueen kaavoitus on sittemmin edennyt ripeää tahtia. Yhdyskuntalautakunta käsittelee kaavoitusta kokouksessaan 19.10.2010. Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ja Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri pyytävät lautakuntaa palauttamaan kaavaluonnoksen uudelleenvalmisteluun.

Maakuntakaavan mukaan Salonrannan asemakaava-alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon maankohoamisrannikon erityispiirteet. Maakuntakaavassa alueelle kohdistuu myös viheryhteystarve-merkintä. Tähän merkintään liittyy suunnittelumääräys: "Yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla tulee turvata virkistysalueiden ja -reittien seudullinen jatkuvuus ja kehittäminen sekä liittyminen virkistyskeskuksiin, suojelualueisiin ja kulttuuriympäristöihin."

Oulunsalon keskeisten alueiden yleiskaavassa 2030 Salonrannan tuleva asutusalue on rajattu niin, että se rajoittuu pääasiassa jo ihmisen muuttamille alueille: olemassa olevan asuinrakennuksen pihapiiriin ja tämän kiinteistön koillispuolisille pelloille. Tämä suunnittelurajaus on PPLY:n ja PPLSP:n näkemyksen mukaan maakuntakaavan mukainen ja mahdollistaa uuden asutusalueen rakentamisen ilman, että alueen luontoarvoja merkittävästi heikennetään.

Salonrannan asemakaavoituksessa maakunta- ja yleiskaavan linjaukset on kuitenkin päätetty sivuuttaa. Ensimmäisessä, yhdyskuntalautakunnan 24.8.2010 käsittelemässä kaavaluonnoksessa rakentamista oli osoitettu lähes koko asemakaava-alueelle Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen rajaamaa suojelualueutta lukuun ottamatta. On sinänsä hyvä, että tämän luonnoksen mukaisesta vesirajaan ja jopa meren päälle suunnitellusta rakentamisesta on luovuttu.

Kuitenkaan myöskään uusi, nyt käsittelyssä oleva kaavaluonnos ei takaa luontoarvojen säilymistä ja viihtyisän asutusalueen syntymistä. Uudessakin kaavaluonnoksessa suunnittelualan luoteisosan viheryhteykäytävä on otettu maakunta- ja yleiskaavan vastaisesti lähes kokonaan asuinkäyttöön. Pinta-alassa tarkasteltuna asemakaavaluonnos ylittää yleiskaavan Ares-rajauksen kolmasosalla.

Kyseinen viheryhteys on muutamia vanhoja oja ja rantaan suuntautuvaa polkua lukuun ottamatta kutakuinkin luonnontilainen. Elinympäristönä sitä voidaan luonnehtia maankohoamisrannikon pienipiirteiseksi metsien ja soiden primäärisukessioalueeksi. Alueella on mm. runsaasti pieniläpimittaista lahopuuta, jonka vuoksi siellä voi hyvinkin esiintyä tällaiselle alueelle ominaista uhanalaista lajistoa (esimerkiksi pikkutikka ja pikkukennokääpä). Alueen luontoarvoja ei kuitenkaan ole kartoitettu kattavasti.

Ramboll Finland Oy:n 28.4. ja 14.5.2010 tekemän luontokartoituksen (Hertteli 2010) menetelmät ovat hataria, ajoitus esim. pesimälinnuston kannalta väärä ja lajistollinen kattavuus puutteellinen.

Maankohoamisrannikon metsien kehityssarjat on arvioitu vuonna 2008 valmistuneessa Suomen luontotyyppien uhanalaisarvioinnissa (Raunio ym., Suomen ympäristö 8/2008) äärimmäisen uhanalaiseksi luontotyyppiyhdistelmäksi. Salonrannan viheryhteyskäytävään sijoittuva rantaniittyjen, -metsien ja -soiden jatkumo voidaan pienialaisuudesta huolimatta lukea kyseisen kaltaiseksi luontotyyppiyhdistelmäksi. Sen suojeluarvoa lisää mm. se, ettei alueen puustoa ole juurikaan käsitelty.

Asemakaavaluonnoksen selostuksessa annetut perusteet kaavoitetun alueen laajentamiselle ovat lähinnä tyhjiä sanoja. Ymmärrettävissä olevia perusteluja ei esitetä:

"Viheralueiden pinta-ala on kaavaluonnoksessa pienempi ja vastaavasti rakentamiseen osoitetun alueen pinta-ala suurempi verrattuna yleiskaavassa osoitettuihin alueisiin. Kokonaisratkaisu tukee asemakaavalle asetettuja tavoitteita; uudesta asuinalueesta muodostuu merenrantanäkymiä hyödyntävä, viihtyisä asuinympäristö. Alueen korttelirakenne ja katulinjaukset mahdollistavat kaupunkikuvallisesti korkeatasoisen ympäristön muodostumisen.

Oulunsalon keskeisten alueiden yleiskaavassa esitetyn asumiskäyttöön varattavan alueen (A res) rajauksen ja osoitetun katuyhteyden tiukka noudattaminen olisi heikentänyt mahdollisuuksia luoda alueesta imagoltaan yksilöllistä ja asuinviihtyisyydeltään korkeatasoista kokonaisuutta."

PPLY:n ja PPLSP:n mielestä yllä esitetyt tavoitteet – merenrantanäkymiä hyödyntävä viihtyisä ja kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen asuinympäristö sekä imagoltaan yksilöllistä ja asuinviihtyisyydeltään korkeatasoinen kokonaisuus – toteutuvat kaikki itse asiassa paremmin, jos alkuperäistä yleiskaavan mukaista rajausta noudatetaan.

PPLY ja PPLSP uskovat, ettei Oulunsalon yhdyskuntalautakunnan ole vaikea asettaa yhteisiä etuja – luontoarvoja ja lähiluonnon tuomaa asumisviihtyvyyttä – yksityisen voitontavoittelun ja maksimaalisen rakentamisen edelle. Hyvin laaditusta yleiskaavasta ei ole syytä poiketa, ei varsinkaan niin, että kaavoitettava alue laajenee.

Oulussa 18.10.2010

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

Esa Aalto
puheenjohtaja

Ari-Pekka Auvinen
suojelutoimikunnan puheenjohtaja

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry

Esko Saari
puheenjohtaja

Merja Ylönen
sihteeri